

Series **G7DEF**

Set – 4

Q.P. કોડ **09**
Q.P. Code

રોલ નં.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

ઉમેદવારે પોતાની ઉત્તર-પુસ્તિકાના મુખ્ય પૃષ્ઠ પર Q.P. કોડ નંબર અવશ્ય લખવાનો રહેશે.

Candidates must write the Q.P. Code on the title page of the answer-book.

- આ પ્રશ્નપત્રમાં 11 પાના છે તે તપાસી લેવું.
- આ પ્રશ્નપત્રમાં જમણી બાજુએ આપેલો Q.P. કોડ નંબર ઉમેદવારે પોતાની ઉત્તર-પુસ્તિકામાં અવશ્ય લખવાનો રહેશે.
- આ પ્રશ્નપત્રમાં 17 પ્રશ્નો છે તે તપાસી લેવું.
- પ્રશ્નનો ઉત્તર લખતા પહેલા ઉત્તર-પુસ્તિકામાં યથા સ્થાન પર પ્રશ્ન સિરિયલ નંબર અચૂક લખવો.
- આ પ્રશ્નપત્ર વાંચવા માટે 15 મિનિટનો સમય ફાળવવામાં આવશે. 10.15 કલાકે પ્રશ્નપત્ર આપવામાં આવશે. 10.15 કલાકેથી 10.30 સુધી વિદ્યાર્થીઓ માત્ર આ પ્રશ્નપત્ર વાંચશે અને આ સમયમાં ઉત્તર-પુસ્તિકામાં કોઈ ઉત્તર લખવા નહીં.
- Please check that this question paper contains 11 printed pages.
- Q.P. Code given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 17 questions.
- Please write down the Serial Number of the question in the answer-book at the given place before attempting it.
- 15 minute time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the candidates will read the question paper only and will not write any answer on the answer-book during this period.

ગુજરાતી
GUJARATI

સમય સીમા : 3 કલાક

Time allowed : 3 hours

કુલ અંક : 80

Maximum Marks : 80

09

5110

* Page 1 of 12 *

11

P.T.O.

General Instructions :

- (i) This Question paper is divided into **2** parts. It has total **17** questions.
- (ii) **Part – A** contains question No. **1** to **8**.
- (iii) **Part – B** contains question No. **9** to **17**.
- (iv) Attempt questions as per specific Instructions.
- (v) Please write question No. in the Answer Book before attempting it.

સામાન્ય સૂચનો :

- (i) આ પ્રશ્નપત્ર બે ભાગમાં વિભાજિત છે અને આમાં કુલ **17** પ્રશ્નો છે.
- (ii) **વિભાગ– A** માં **1** થી **8** પ્રશ્નો છે.
- (iii) **વિભાગ– B** માં **9** થી **17** પ્રશ્નો છે.
- (iv) પ્રશ્નમાં આપેલી સૂચના મુજબ ઉત્તરો લખવા.
- (v) પ્રશ્નનો જવાબ લખતી વખતે પ્રશ્નક્રમાંક જરૂર લખો.

વિભાગ – A
PART – A
(Advanced Reading Skill)

1. ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

5 × 1 = 5

શિસ્તના બે પ્રકાર છે : સ્વયંશિસ્ત અને ફરજિયાત શિસ્ત. ‘સોટી વાગે ચમચમ અને વિદ્યા આવે ધમધમ’ એ ન્યાય મુજબ વિદ્યાર્થીઓ પર ફરજિયાત શિસ્ત લાદવામાં આવે છે. પણ આજના જમાનામાં આવી શિસ્ત કારગર નીવડે નહિ. સ્વૈચ્છિક શિસ્તના વાતાવરણમાં જ બાળકોનો સાચો વિકાસ થાય. ફરજિયાત શિસ્તમાં ભય હોય. તેમાં ચૂક થાય તો દંડ ભોગવવો પડે. સ્વયંશિસ્તમાં વ્યક્તિ જાતે જ સમજીને શિસ્તનું પાલન કરે છે. રેલવે-સ્ટેશન, બસ-સ્ટેશને હારમાં ઊભા રહેવાથી સ્વયંશિસ્તનું પાલન થાય. સમસ્યાઓ નિવારી શકાય. આ પ્રકારની શિસ્તમાં જ દેશની પ્રગતિ થાય.

પ્રશ્નો :

I. શિસ્તના કેટલા પ્રકાર છે ?

(A) સ્વયંશિસ્ત અને ફરજિયાત શિસ્ત	(B) સ્વયંશિસ્ત અને મરજિયાત શિસ્ત
(C) પરંશિસ્ત અને ફરજિયાત શિસ્ત	(D) પ્રજાશિસ્ત અને મરજિયાત શિસ્ત

II. કઈ શિસ્ત કારગર ન નીવડે ?

- (A) અવિદ્યા આવે ધમધમ
(B) સોટી વાગે ચમચમ
(C) સિસોટી વાગે ચમચમ
(D) નાવિદ્યા આવે ધમધમ

III. બાળકોનો સાચો વિકાસ ક્યારે થાય ?

(A) સ્વચ્છ શિસ્તથી	(B) સ્વૈચ્છિક શિસ્તથી
(C) ફરજિયાત શિસ્તથી	(D) દરમિયાન શિસ્તથી

IV. ફરજિયાત શિસ્તમાં ચૂક થાય તો –

(A) સમાજસુધારો થાય	(B) ઈનામ પ્રાપ્ત થાય
(C) દંડ ભોગવવો પડે	(D) સરકાર ઈનામ આપે

V. ફકરાને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

(A) સમાજનું મહત્ત્વ	(B) સરકારનું મહત્ત્વ
(C) ગેરશિસ્તનું મહત્ત્વ	(D) શિસ્તનું મહત્ત્વ

2. નીચેનો ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

5 × 1 = 5

મનમાં પડતી છાપો ઉપર વિચારોનો આધાર હોય છે. આપણું કર્તવ્ય એ છે કે મન ઉપર અનુકૂળ છાપો પાડવી. તીર્થોમાં જવું, નિત્ય મંદિરે જવું, સારા ગ્રંથો વાંચવા, સજ્જનોનો સમાગમ કરવો – આ બધાનો હેતુ મન પર સારી છાપ પડે તેવો હોય છે. અને તેમ થતાં આપણા મનના અશુદ્ધ, પ્રતિકૂળ વિચારો બદલાઈ જાય છે. ઉપરના ઉપાયો બાહ્ય રીતે આરંભની ભૂમિકામાં પ્રવેશતા મનુષ્યો માટે છે. સ્વતંત્ર થવા ઈચ્છનારે આગળ વધવું જોઈએ અને બાહ્ય વિષયોના સંબંધ વિના પણ અંતઃકરણમાં અનુકૂળ છાપો પ્રકટાવતાં શીખવું જોઈએ.

પ્રશ્નો :

- I. આપણું કર્તવ્ય કયું છે?
- II. મન પર સારી છાપ પાડવા શું કરવું?
- III. ‘અનુકૂળ’ શબ્દનો વિરોધી ફકરામાંથી શોધી લખો.
- IV. સ્વતંત્ર થવા ઈચ્છનાર શું કરશે?
- V. અશુદ્ધ વિચારો એટલે કેવા વિચારો? બે ઉદાહરણ આપો.

(સાહિત્ય)

(Literature)

3. પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

- I. મીરાંબાઈના પદોમાં શું દેખાય છે?

(A) પ્રેમ અને ભક્તિ	(B) પ્રેમ અને શક્તિ
(C) પ્રેમ અને મુક્તિ	(D) પ્રેમ અને યુક્તિ
- II. કરસનદાસ માણેકે લખેલા કાવ્યનો પ્રકાર

(A) ગઝલ	(B) પ્રાર્થના કાવ્ય
(C) પદ્ય	(D) સોનેટ
- III. વરસાદ પહેલાં પવનડમરી કેવી હતી?

(A) અકળાતી	(B) મદમાતી
(C) વંટોળાતી	(D) વીંટાતી

IV. કવિએ ‘હાથ મેળવીએ’માં શેનું મહત્ત્વ સ્થાપ્યું છે?

- (A) કુભાવ સંવેદનનું (B) સ્વભાવ સંવેદનનું
(C) અભાવ સંવેદનનું (D) ભાવ સંવેદનનું

V. ‘સામગ્રી તો સમાજની’ પ્રમાણે દરેક વસ્તુનો કેવો ઉપયોગ થવો જોઈએ?

- (A) નિરર્થક (B) તત્ત્વાર્થક
(C) મૂલ્યાર્થક (D) સાર્થક

VI. ‘સર્વજ્ઞાભાઈ’ એટલે

- (A) ખાણીપીણી (B) હવાપીણી
(C) હવાખાણી (D) એકેય નહિ

4. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

- I. ‘પિંજરાનું બારણું’ મુક્તક કોણે લખ્યું છે?
II. રમઝુની શરણાઈને કારણે બજારના વેપારીઓ અને અન્ય ગામલોકો પર શી અસર થઈ?
III. ધાયલ દીપકના ઓશીકા પાસે કોણ-કોણ હતું?
IV. ‘લાયકાત વિશેની સજાગતા’ કઈ ગઝલમાં રજૂ થઈ છે?
V. પૂર્ણતા અને ભરેલો ઘડો – સમજાવો.
VI. બલાઈના પિતા તેને શા મોટે લઈ ગયા?

(વ્યાકરણ)

(Applied Grammar)

5. નીચે આપેલા રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ લખો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

- I. અછો વાનાં કરવા
(A) આખું કરાવવું (B) ઓછું કરાવવું
(C) ભાગ પડાવવા (D) લાડ લડાવવા
II. પાઠ ભણાવવો
(A) ખો ભૂલાવવી (B) ભૂલ ભૂલાવવી
(C) પાઠ સમજાવવો (D) ભૂલ ભણાવવી

III. રફ થઈ જવું

(A) રજૂ થઈ જવું	(B) ભાગી જવું
(C) ફૂદી જવું	(D) થીંગણું થઈ જવું

IV. ધમણ ઊપડવી

(A) જમણ કરાવવું	(B) થાકી જવું
(C) હાંફ ચડવી	(D) જરૂર ઊપડવી

V. બાજી બગડી જવી

(A) બાજી બગડતા રોકવી	(B) બાજી નિરાંતે જોવી
(C) આયોજના સફળ થવી	(D) યોજના નિષ્ફળ જવી

6. નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ પસંદ કરો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

I. અંધારિયા પક્ષનો છેલ્લો દિવસ

(A) અમાસ	(B) પૂનમ
(C) અંધારિયો	(D) પાક્ષિક

II. જેમાં સમયની મર્યાદા ન હોય તેવું

(A) સાવધિ	(B) નિરવધિ
(C) અમર્યાદ	(D) આંશિક

III. ઘર આગળની ઊંચી બેઠક

(A) બેઠકશી	(B) છદ્મવેશી
(C) રવેશી	(D) પ્રવેશી

IV. રીસાઈને અમુકની સાથે ન બોલવું તે

(A) રીસબોલા	(B) આખાબોલા
(C) બટકબોલા	(D) અબોલા

V. રેશમી દોરાથી કરેલું ભરતકામ

(A) હીરભરત	(B) ચીરભરત
(C) નીરભરત	(D) દોરભરત

7. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

I. સમાનાર્થીનું કયુ જોડકું યોગ્ય નથી?

(A) ગગી – છોકરી	(B) સકંજો – ભીંસ
(C) રુધિર – રક્ત	(D) ગગી – ગાંડી

II. 'નેજા'નો સમાનાર્થી લખો.

(A) આગેવાની	(B) ભાગીદારી
(C) શાહુકારી	(D) ખાતીરદારી

III. 'અણસાર'નો સમાનાર્થી લખો.

(A) અસાર	(B) ઈશારો
(C) અસવાર	(D) ઈજારો

IV. કયુ જોડકું વિરોધી શબ્દ છે?

(A) નિર્બળ × સબળ	(B) નિર્ધન × સબળ
(C) અકળ × સબળ	(D) નિષ્ફળ × ફળહીન

V. કયુ જોડકું વિરોધી શબ્દ નથી?

(A) અંધારું × અજવાળું	(B) ગપ્પું × સાચું
(C) અંત × આરંભ	(D) અંત × છેલ્લું

8. સૂચના પ્રમાણે જવાબ લખો : (કોઈપણ ચાર)

4 × 1 = 4

I. કયુ વાક્ય ભાષાકીય રીતે સાચું છે?

- (A) હું જૂનાગઢ આઠમી તારીખે જઈશ.
- (B) હું જૂનાગઢ આઠમી તારીખે જઈશ.
- (C) હું જૂનાગઢ આઠમી તારીકે જઈશ.
- (D) હું જૂનાગઢ આઠમી તારીકે જઈશ.

II. કયુ વાક્ય ભાષાકીય રીતે સાચું છે?

- (A) રજાઓમાં હું ઘરની બહાર ગઈ.
- (B) રજાઓમાં હું ઘરની બહાર ગઈ.
- (C) રજાઓમાં મેં ઘરની બહાર ગઈ.
- (D) રજાઓમાં મેં ઘરની બહાર ગઈ.

III. નામયોગી ઓળખો : સરકાર મારફત રાહતકાર્યો શરૂ થયા.

(A) મફત	(B) મારફત
(C) શરૂ	(D) થયા

IV. આધારકાર્ડ વિના બેંકમાં ખાતું ન ખોલાય.

(A) ખાતું	(B) ખોલાય
(C) વિના	(D) આધારકાર્ડ

V. ટીપે-ટીપે સરોવર ભરાય – અનુગ ઓળખો.

(A) ભરાય	(B) સરોવર
(C) ટીપું	(D) એ

વિભાગ – B
(સાહિત્ય)
PART – B
(Literature)

9. નીચેનું કાવ્ય વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈપણ પાંચ)

5 × 1 = 5

સોને-રૂપે જડિત તડકો ક્યાંક આછો ઢળ્યો, ને
ફટું ફટું ફરફર થતું રૂપ ખીલ્યું ધરાનું.
ટૂંકો ઊંઘ્યો તરત વગડો, સીમ સોણે ગઈ ત્યાં,
ગાણે-ગાણે હરખ ઊઘડ્યો, ઘૂઘડ્યાં પૂર આઘાં,
ક્યાંથી મ્હોયાં સ્મરણ નમણાં, ભાંભર્યા દૂધ ક્યાંથી,
ક્યાંથી આવ્યાં-મનભર મળ્યાં લોક કાચી ઘડીમાં !
આઘે-ઓરે, અડખે-પડખે એનું એ સૌ છતાં ચે
ફોરાં જ્યાં બે ઝરમર ઝર્યાં, જીવમાં જીવ આવ્યો !

પ્રશ્નો :

- I. તડકો કેવો ઢેખાય છે ?
- II. કોણ ટૂંકો ઊંઘ્યો ?
- III. સીમ ક્યાં ગઈ ?
- IV. ગાણે-ગાણે શું બન્યું ?
- V. ઝરમર શું ઝરે છે ?
- VI. કાવ્યનું શીર્ષક લખો.

10. નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો : (કોઈપણ બે)

2 × 2 = 4

- I. કૃષ્ણનું વર્ણન અને તેમની લીલાઓ કયા કાવ્યમાં છે ? કઈ રીતે ?
- II. ‘પર્વત ટોચે’ હાઈકુ સમજાવો.
- III. કવિ ક્યાં ચાલવાનું કહે છે ? શા માટે ?
- IV. માણસ સંબંધોની જગ્યા સાધનોથી ભરી શકે ? ‘દીવાનખાનામાં’ ને આધારે ચર્ચો.

11. નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તર જવાબ લખો : (કોઈપણ એક)

1 × 3 = 3

- I. 'લઘુકાવ્યો' માણસને ઉપયોગી જીવનમૂલ્યો શીખવે છે. કઈ રીતે? ચર્ચો.
- II. કવિ નિરંજન ભગતનો કયા પ્રકારનો મનોરથ 'હાથ મેળવીએ' કાવ્યમાં પ્રગટ થાય છે? ચર્ચા કરો.
- III. મનુષ્યમાં કયા ગુણો હોય તો તેનો મહિમા થાય? — 'તે બેસે અહીં' આધારે સમજાવો.

12. ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈપણ છ)

6 × 1 = 6

વીરચંદ્ર રાઘવજી ગાંધી વધુ અભ્યાસ માટે ભાવનગર આવ્યા. ત્યાં છાત્રાલયની સગવડ નહિ હોવાથી તેમના માતા-પિતા પણ મહુવા છોડી ભાવનગર આવ્યાં. મેટ્રિકની પરીક્ષામાં વીરચંદ્ર ગાંધી ગોહિલવાડ રાજ્યમાં પ્રથમ ક્રમે આવ્યા. મુંબઈની એલ્ફિન્સ્ટન કોલેજમાંથી તેમણે બી.એ. ની પદવી મેળવી. મુંબઈમાં તેઓ 'જૈન એસોશિયેશન ઓફ ઈન્ડિયા'ના મંત્રી બન્યા. પોતાની કાર્યકુશળતા, વ્યાપક દષ્ટિકોણ અને પ્રગતિશીલ વિચારધારાથી સંસ્થાને તેમણે નવો ઘાટ આપ્યો. જે સમયે સ્વામી વિવેકાનંદ વિશ્વધર્મ પરિષદમાં હિંદુ ધર્મના પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા હતા તે જ પરિષદમાં વીરચંદ્ર ગાંધી જૈન ધર્મના પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા હતા. તેમની ઉંમર તે વખતે 29 વર્ષ હતી.

પ્રશ્નો :

- I. વીરચંદ્ર ગાંધી વધુ અભ્યાસ માટે ક્યાં આવ્યા?
- II. કઈ પરીક્ષામાં તેઓ પ્રથમ આવ્યા?
- III. તેમણે બી.એ.ની પદવી ક્યાંથી મેળવી?
- IV. તેઓ મુંબઈમાં કઈ સંસ્થાના મંત્રી બન્યા?
- V. તેમણે સંસ્થાને નવો ઘાટ કઈ રીતે આપ્યો?
- VI. તેઓ કયા ધર્મના પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા?
- VII. તેમની ઉંમર તે સમયે કેટલી હતી?

13. નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો : (કોઈપણ ત્રણ)

3 × 2 = 6

- I. જર્મની વિશે લેખક કેવો ખ્યાલ ધરાવે છે? ચાર વાક્ય લખો.
- II. બલાઈના તેના કાકા-કાકી સાથે કેવા સંબંધો હતા?
- III. 'અમથીમા જીવદયા પ્રેમી હતા' — વિધાનની ચર્ચા કરો.
- IV. પોર્ટુગલના પાદરીઓ લોકોનું ધર્મપરિવર્તન કેવી રીતે કરી રહ્યા હતા?
- V. કાન્તિએ નાનપણમાં અજાણતામાં પથ્થર ફેંકેલો તે કોને વાગ્યો હતો? તેનું શું પરિણામ આવ્યું?
- VI. સર્વજ્ઞભાઈ અને તેમના પ્રવાસો — વિશ્લેષણ કરો.

14. નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તર જવાબ લખો : (કોઈપણ બે)

2 × 3 = 6

- I. ‘શરણાઈના સૂર’ – કરુણરસની વાર્તા બને છે? કઈ રીતે?
- II. ‘પ્રાણનો મિત્ર’ કોણ હતું? શીર્ષક યોગ્ય છે? ચર્ચા કરો.
- III. કાન્તિના અમદાવાદ ગયા પછીના અનુભવો.
- IV. દીપકનો સ્વતંત્રતા પ્રેમ અને તેનું કુટુંબ – તમારા શબ્દોમાં લખો.

(પ્રભાવક લેખન કૌશલ્ય)

(Effective Writing Skill)

15. નીચે આપેલા વિષય પર કોઈ એક વિષય પર આશરે 120 શબ્દોમાં ફકરો લખો :

1 × 5 = 5

I. એક વિમાનની આત્મકથા

મુદ્દા : જન્મ એક કારખાનામાં – નિર્માણ સમયનું મારું સ્વરૂપ – આધુનિક યંત્રોથી સજ્જ – યુદ્ધના મેદાનમાં કામગીરી – ઉપસંહાર.

II. મેં જોયેલું સુંદર દશ્ય

મુદ્દા : પ્રવાસ – પ્રાકૃતિક સ્થળની મુલાકાત – નદી, ડુંગર, જંગલ – અનુભવ – ઉપસંહાર.

16. નીચે આપેલા મુદ્દાને આધારે શીર્ષક અને બોધ સાથે વાર્તા લખો :

1 × 6 = 6

મુદ્દા : એક ખેડૂત – ચાર દીકરા – કુસંપ – ખેડૂતની ચિંતા – માંદગી – ચાર દીકરાઓને બોલાવવા – લાકડીઓની ભારી – લાકડીઓ ન તૂટે – સંપનું મહત્ત્વ – બોધ.

17. આપ અબક, ‘પરિશ્રમ’, રામનગર સોસાયટીમાં રહો છો. તમારા વિસ્તારમાં વારંવાર વીજળી જતી રહે છે. તેની ફરિયાદ કરતો પત્ર નગરપાલિકાને લખો.

1 × 5 = 5

અથવા

‘શિક્ષણ મારો સાચો મિત્ર’ – શિક્ષણનું મહત્ત્વ દર્શાવતી સચિત્ર જાહેરાત તૈયાર કરો.

